

Затверджено рішенням
Комітету від 4 вересня 2025 р.
Протокол № 134

ЗВІТ
про підсумки роботи Комітету Верховної Ради України з питань прав
людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій
України, національних меншин і міжнаціональних відносин
за період тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання

Діяльність Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) протягом тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання здійснювалася у відповідності до затвердженого 13 січня 2025 року плану роботи Комітету (протокол № 120) із урахуванням прийнятих парламентом рішень і доручень Верховної Ради України та її керівництва.

За період з лютого по серпень 2025 року Комітетом проведено 12 засідань, на яких розглянуто і обговорено 43 питання, з них: 34 питання, пов'язаних із здійсненням законопроектної функції, 7 питань - стосувалися виконання доручень керівництва Верховної Ради України, організації роботи Комітету та інших питань, 2– у порядку контролю.

I. Розгляд проектів законодавчих актів, з підготовки яких Комітет визначено головним

Комітетом підготовлено 13 висновків до законопроектів, з підготовки яких Комітет визначено головним, з них:

підготовлено висновків до першого читання:

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України, реєстр. № 12301 від 11.12.2024, поданий народним депутатом України Фроловим П.В. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших

законів України, реєстр. № 12301-1 від 26.12.2024, поданий народним депутатом України Гриб В.О. та іншими народними депутатами України;

- про проект Закону України про внесення змін до статті 9 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо гарантування захисту внутрішньо переміщених осіб від примусового виселення із житлового приміщення без надання іншого альтернативного житла, реєстр. № 12213 від 15.11.2024, поданий народним депутатом України Ковальовим О.І.;

- проект Закону України про внесення зміни до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо забезпечення реалізації права внутрішньо переміщених осіб на житло та прав дітей з числа внутрішньо переміщених осіб на виплату допомоги на проживання до досягнення ними 18-річного віку, реєстр. № 11112 від 22.03.2024, поданий народним депутатом України Гончаренком О.О. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо забезпечення реалізації прав зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб на отримання соціальних виплат незалежно від факту реєстрації місця проживання/перебування таких осіб, реєстр. № 11413 від 18.07.2024, поданий народними депутатами України Гнатенком В.С. та Морозом В.В.;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" щодо скасування візових вимог для іноземців та осіб без громадянства, які є гуманітарними працівниками та волонтерами, на період дії воєнного стану, реєстр. № 13071 від 11.03.2025, поданий народним депутатом України Зубом В.О. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо гарантування прав внутрішньо переміщених осіб на виплату допомоги на проживання, реєстр. № 9653 від 28.08.2023, поданий народним депутатом України Юрченком О.М. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» щодо розгляду електронних петицій про присвоєння Звання Герой України, реєстр. № 12434 від 21.01.2025, поданий народним депутатом України Юрченком О.М.;

- проект Закону України про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, реєстр. № 13181 від 17.04.2025, поданий народним депутатом України Стефанчуком Р.О. та іншими народними депутатами України;

підготовлено висновків до другого читання:

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України, реєстр. № 11469 від 07.08.2024, поданий Президентом України;
- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" щодо скасування візових вимог для іноземців та осіб без громадянства, які є гуманітарними працівниками та волонтерами, на період дії воєнного стану, реєстр. № 13071 від 11.03.2025, поданий народним депутатом України Зубом В.О. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визнання депортованими громадян України, які у 1944-1951 роках були примусово переселені з території Польської Народної Республіки, реєстр. № 2038 від 03.09.2019, поданий народним депутатом України Рубльовим В.В. та іншими народними депутатами України;

zareєстровано та підготовлено висновок до проекту Постанови:

- проект Постанови Верховної Ради України про внесення змін до Постанови Верховної Ради України "Про затвердження положень про паспорт громадянина України та про паспорт громадянина України для виїзду за кордон" щодо врегулювання деяких питань, пов'язаних із оформленням документів, що посвідчують особу громадянина України, реєстр. № 13369 від 13.06.2025, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України.

Розглянуто питань, за результатами яких Комітетом прийнято рішення щодо реєстрації проектів Постанов:

- про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо доступу до освіти дітей та молоді з тимчасово окупованих територій України;
- про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2024 році;
- про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у 2024 році».

За вказаний період з опрацьованих законопроектів, з підготовки яких Комітет був визначений головним, Верховною Радою України прийнято:

▲ Закон України про внесення змін до Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» щодо звільнення осіб, які перебували в місцях несвободи внаслідок збройної агресії проти України, від сплати адміністративного збору за оформлення паспорта громадянина України № 4257-IX від 25.02.2025;

▲ Постанова Верховної Ради України про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та інших законів України № 4354-IX від 15.04.2025;

▲ Постанова Верховної Ради України про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2024 році № 4408-IX від 01.05.2025;

▲ Постанова Верховної Ради України про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» щодо скасування візових вимог для іноземців та осіб без громадянства, які є гуманітарними працівниками та волонтерами, на період дії воєнного стану № 4453-IX від 15.05.2025;

▲ Закон України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України № 4502-IX від 18.06.2025;

▲ Закон України про внесення змін до Закону України «Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою» щодо визнання депортованими громадян України, які у 1944-1951 роках були примусово переселені з територій, на яких компактно проживало українське населення та які на той час входили до складу Польської Республіки № 4540-IX від 16.07.2025.

II. Законопроекти, які комітет розглянув та подав свої пропозиції до головного комітету

Комітетом розглянуто 19 проектів законів, до яких Комітет подав свої пропозиції:

- проект Закону України про внесення змін до статті 30-1 Закону України "Про охорону дитинства" щодо реалізації права дітей на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів, реєстр. № 12385 від 08.01.2025, поданий народним депутатом України Скрипкою Т.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Кодексу законів про працю України та інших законодавчих актів щодо впорядкування питання надання додаткової відпустки одному з батьків дитини в разі визнання іншого зниклим безвісти за особливих обставин, реєстр. № 12369 від 30.12.2024, поданий народними депутатами України Гнатенком В.С. та Морозом В.В.;

- проект Закону України про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням, реєстр. № 13037 від 21.02.2025, поданий народним депутатом України Мезенцевою-Федоренко М.С. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до пункту 6-2 розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про споживче кредитування", реєстр. № 13033 від 20.02.2025, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" щодо особливостей подання звітності у період дії воєнного стану або стану війни, реєстр. № 13132 від 24.03.2025, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про державну допомогу сім'ям з дітьми" щодо подовження строків звернення за призначенням державної допомоги сім'ям з дітьми на період дії воєнного стану в Україні, реєстр. № 11414 від 18.07.2024, поданий народними депутатами України Гнатенком В.С. та Морозом В.В.;

- проект Закону України про внесення змін до статті 16-3 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо уточнення порядку отримання одноразової грошової допомоги, реєстр. № 12106 від 08.10.2024, поданий народним депутатом України Фріз І.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до частини другої статті 46 Цивільного кодексу України щодо визначення строків оголошення судом померлою фізичної особи, яка пропала безвісти у зв'язку з воєнними діями, збройним конфліктом, реєстр. № 12451 від 27.01.2025, поданий народним депутатом України Тарасенком Т.П. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав на землю власників об'єктів нерухомого майна, зруйнованих внаслідок бойових дій, реєстр. № 13174 від 15.04.2025, поданий народним депутатом України Гайду О.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про державні нагороди України" щодо присвоєння звання Герой України (помертньо) усім громадянам, загиблим під час участі в бойових діях та забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії, реєстр. № 11509 від 21.08.2024, поданий народним депутатом України Яценком А.В.;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо питань освіти військовослужбовців віком від 18 до 25 років, які проходять військову службу за контрактом або за призовом під час мобілізації, на особливий період, реєстр. № 13235 від 30.04.2025, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до Цивільного кодексу України та інших законодавчих актів України щодо запровадження інституту пріоритетного права на опікунокство та піклування, реєстр. № 13215 від 25.04.2025, поданий народним депутатом України Гуріним Д.О. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення доповнень до статті 365 Цивільного кодексу України, реєстр. № 12450 від 27.01.2025, поданий народним депутатом України Бурмічем А.П.;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо користування перевагами, що надаються водіям з інвалідністю, реєстр. № 13321 від 28.05.2025, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення зміни до частини четвертої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" щодо звільнення з військової служби за рішенням суду, реєстр. № 13345 від 03.06.2025, поданий народним депутатом України Чорним Д.С.;
- проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», реєстр. № 13436 від 27.06.2025, поданий народним депутатом України Мезенцевою-Федоренко М.С. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до статті 53-1 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» щодо гарантування забезпечення державою громадян, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання, безоплатними лікарськими засобами, реєстр. № 13226 від 29.04.2025, поданий народними депутатами України Приходько Н.І. та Бурмічем А.П.;
- проект Закону України про внесення змін до статті 6 Закону України «Про медіацію» щодо інформації, яка не може бути віднесена до конфіденційної, реєстр. № 12448 від 27.01.2025, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С.;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо користування перевагами, що надаються водіям з

інвалідністю, реєстр. № 13575 від 31.07.2025, поданий Кабінетом Міністрів України.

III. Питання, які розглядалися комітетом у порядку контролю

У порядку здійснення контрольної функції Комітет розглянув питання:

- про стан виконання положень Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»;
- про стан виконання Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей».

IV. Заходи, що проводились комітетом або за його участю

Протягом сесії народні депутати – члени Комітету взяли участь у: національному форумі «Стратегічне планування на регіональному рівні: від відновлення до розвитку»;

форумі «Вступ України до ЄС: формування трансформаційного порядку денного»;

форумі «Гендерна рівність в обороні – шляхом справедливості та людської гідності»;

конференції з адвокації та координації для українських ромів;

конференції «Рішення на основі даних для гендерної рівності»;

робочих нарадах з опрацювання проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України (реєстр. № 11469);

публічних слуханнях у Сеймі Латвійської Республіки до Дня депортації кримськотатарського народу;

всеукраїнській конференції «Деокуповані та прифронтові громади на шляху до відновлення: інституційні рішення»;

фестивалі національних меншин (спільнот) «UNIDAY» з нагоди відзначення Дня міжнаціональної злагоди і культурного розмаїття;

парламентському форумі-діалозі «Українці за кордоном: виклики, підтримка та повернення»;

роботі Координаційних штабів з питань деокупованих територій та з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб;

моніторингових візитах у місця компактного проживання внутрішньо переміщених осіб;

моніторингових візитах у місця несвободи;

інших заходах, які стосувалися предметів відання Комітету.

V. Розглянуто листів і звернень

За вказаний період у Комітеті розглянуто 1254 листів та звернень.